

מתחלה. לפני כחצי שנה, כשנסקפה כבר סכנה לחייו, הועבר לכלא מעשייה, משם הובהל שלוש פעמים לבית-החולים אסף הרופא. בכל פעם הגיע כשהיה כמעט על סף המוות. מפי אחיות בית-החולים ניתן היה ללמוד שכאשר הובא בפעם האחרונה, חששו שילטונות בית-הסוהר שהגידו יישו את הסאה, ולכן טילפנו כמה שעות אחרי שאושפו וביקשו מן הצוות הרפואי שידאג שהוריו של רמי יובאו מהר אל בית-החולים ויראו אותו, "כדי שלא יגידו אחר-כך שהרגו אותו בבית-הסוהר".

"הוא אסיר לדוגמה" מספר האב, "כל הסוהרים אוהבים אותו אבל את השליש (ההפחתה של שליש מהעונש על התנהגות טובה) לא נתנו לו. אמרו שזה לא הפעם הראשונה שלו. אין שום רחמנות. עשר שנים שהוא הרוס ואנחנו הרוסים. כבר הגיע המצב שהיה הולך בכלא מקופל

האם רחל ברדה, אמו של רחמים, חלתה אנושות עקב מצבו של בנה בכלא, וכיום היא על סף העיוורון.

על ערש דווי מוטל האסיר רחמים (רמי) ברדה בן ה־36, אחד החולים הקשים ביותר מבין אסירי כלא מעשייה. הוא שפוט לשלוש שנים בעוון קטטה, עבר ארבעה ניתוחים בכליות, כליה אחת הוצאה מגופו ומצבו הוגדר כקשה מאד. למרות זאת דחה נשיא המדינה בקשת חנינה עבורו.

עברה המישפחה לשיכון סלע בנתניה, שם היא דחושה עד היום בצפיפות בשני החדרים הזעירים של הדירה. הסתבכותו הראשונה עם החוק אירעה לפני כ־10 שנים. עת נשפט לשלושה חודשי מאסר בפועל.

מאז נידון רחמים ברדה לעוד שלוש תקופות מאסר, אחת של שנה ושתיים של שלוש שנים. על הסתבכותו האחרונה עם החוק סיפר השבוע אביו, אברהם ברדה: "הוא היה עובד שומר באזור התעשייה. החליט לשקם את עצמו ולצאת מכל העניינים עם המישפחה. בא אליו יום אחד חבר שלו מצרפת, אמר לו: רמי, תעשה לי טובה תבוא אתי לקנות טבעת, כמו שהלכנו, לא באו ישר לחנות של התכשיטים, עברו קודם לשותות קצת. שתו ונהיו שיכורים. כשבאו לחנות של הטבעות ורצו לראות טבעת, החליט המוכר שהם באו לגנוב. רמי התקוטט איתו ובאה ניידת. רמי היה שיכור וגם התקוטט עם השוטרים, לקחו ועצרו אותו בכוח.

"אחרי שבועיים התחיל המישפט. אמרו לו אתה מודה? אמר: לא מודה וגם יש לי עד, דחו את המישפט. בינתיים הלך העד שלו בחזרה לצרפת. כשהמשיכו את המישפט בא התובע ואמר לרמי: אתה משקר! אין לך עד ואין לך כלום, רמי אמר לשופט את הסיפור שלו והשופט, שהיה סגלסון, אמר לו: לך תעשה לך עורך-דין, אבל רמי לא רצה לקחת עורך-דין. הוא אמר לי: אני לא גנבתי ולא התכוונתי לגנוב. אם אביא להם עורך-דין, יחשבו שאני אשם."

אין

רחמנות

פני שנתיים דן שופט-השלום הר נתניית אריה סגלסון את רחמים ברדה לשלוש שנות מאסר. "זה היה ערב חג הפסח, נזכר האב, רמי אמר לשופט: תן לי לפחות לעשות את החג בבית עם המישפחה, אבל השופט אמר לו: אין חג! אתה הולך ישר לבית-הסוהר, גם בבריאות שלו לא התחשב."

האם, רחל, לא עצרה בעצמה ופרצה בככי מר. מאז הורע מצבו של בנה בכלא חלתה גם היא. באחרונה החמיר מצבה והיא עתה על סף העיוורון. היא אינה יודעת מה רוצים ממנו. לקחו אותו לכלא שאטה שם הרסו אותו לגמרי. "הוא היה בחור יפה", היא מייבבת, "היה כמו שחקן קולנוע והיום אי-אפשר להכיר אותו מה שנהיה ממנו. היה מדבר יפה כמו עורך-דין והיום נהיה אילם."

את כושר הדיבור שלו איבד רמי בראש בעת מרד האסירים שהתחולל בכלא שאטה לפני כשנה. שילטונות הכלא לא התייחסו ברצינות למצבו הבריאותי וחשבו שהוא

האב

אברהם ברדה, עלה מלוב עם אשתו ושמונה ילדיו. המשפחה נהרסה בעיקבות הסרגיה שפקדה את הבן.

פרק חדש בחייו. אלא שהנערה לא ששה להינשא בטרם יהיה להם בית לגור בו. רחמים כתב אז מיכתב נרגש אל ממלאי מקום ראש עריית נתניה, בן-ציון רובין, ובו פירט את הצפיפות השוררת בבית ואת מצבו הבריאותי.

"היה לי עבר פלילי עשיר ותודה לאל נאבקתי וחזרתי למוטב." כתב באותו מיכתב, "תמיד קיוויתי שפעם אוכה לדור משלי, אבל לצערי הרב עד היום אני מצפה עם אותה תיקווה... אני חי עם חברה והיא מתנגדת בכל תוקף להתחתן עמי עד קבלת הדיוור כי היא פוחדת להישאר ללא קורת-גג. כל בקשתי היא לאפשר לי פעם אחת ולתמיד דיור, שיהיה לי מקום קבע." את התשובה לא זכה רמי לקבל, כי בינתיים נשפט וזכה למקום מגורים של קבע — בכלא. מי שעתידיה היתה להיות אשתו לא חיכתה לו. היא נישאה לאחר.

סיפורו

של החבר

את מצבו העגום של ברדה תיאר צעיר שהסתחרר בימים אלה מהכלא וביקש לשמור על עילום שמו: "הוא בקושי היה קם מהמיטה. הייתי מביא לו את האוכל והשתייה למיטה. הוא לא אכל כמעט, ואילמלא הייתי תומך בו כבר היה גמור זומן. אפילו את הכביסה הייתי עושה למענו. הוא כולו היה מלא ניתור חים, חתוך כולו. הוא כמו חתיכת בשר עם שתי עיניים, לא יכול להזיק לזבוב. על התהליך של הוצאת אסיר לטיפול דוחף סיפר האסיר המשוחרר: "זה פרוץ דורה ארוכה שלוקחת מינימום חצי שעה, אם לא יותר. אם זה בלילה אחרי הספירה, אז זה עוד יותר מסובך. האסירים האחרים בתא צועקים לסוהר התורן, הוא הולך למפקד התורן, וזה הולך למנהל. הם מזעיקים היגבורת של סוהרים, כי תמיד יש חשד שזו הצגה בשביל מרד או משהו דומה. ככה הבן-אדם יכול למות בינתיים בשקט."

"פעם אחת היה צריך אפילו לעשות שביתת-רעב בשביל שיוציאו את רמי לטיפול בבית-החולים" הוסיף. בינתיים מוטל רחמים ברדה במצב אנוש בחדר המבודד באסף הרופא ודועך. לבד מבני מישפחתו המבקרים אצלו אין איש מתעניין בו. מנהל בית-החולים, הד"ר ישראל קליין, עושה מאמץ אדיר להסתיר את עובדת קיומו של ברדה ולשם כך הוא מסתתר מאחורי המסווה של הסודיות הרפרית. לרחמים ברדה אין חברים בצמרת. הוא לא גנב מיליוני דולרים והוא לא חבר בתנועה למען ארץ-ישראל השלמה.

עופר קורן